

SALMONELLA

Allmänfarlig sjukdom.

*Salmonellos (utom S. typhi och S. paratyphi).***Läkarinformation**

2004-07-01

1. Laboriediagnostik

Fecesodling, se lokala laboratorieanvisningar. Serologi saknar praktisk betydelse och används inte vid akut diarrésjukdom.

2. Smittvägar

Fekal-oral smitta. Infekterade människor utsöndrar bakterien, men den huvudsakliga reservoaren finns inom djurvärlden. Smitta överförs oftast via förorenade livsmedel, särskilt när bakterierna kunnat växa till och inte utsatts för tillräcklig upphettning. Kött kan förorenas vid slakt, ägg kan innehålla salmonellabakterier även om skalet är helt. Även förorenade grönsaker har givit upphov till smitta. Fåglar och kräldjur är exempel på djur som kan sprida bakterien utan att själva visa sjukdomstecken.

3. Inkubationstid

Vanligen 12-48 timmar (6-72), beroende bl a på smitt dosen. I vissa fall kan den vara mycket längre beroende på bl.a. salmonellaart.

4. Patienten

Så länge bakterien kan påvisas i feces är patienten potentiellt smittsam. Risken för smitta är dock störst i akut skede när patienten har diarré. Antibiotikabehandling bör undvikas vid okomplicerad akut salmonelladiarré. Det finns flera skäl till återhållsamhet med antibiotika; goda utsikter till spontanläkning, risk för resistensutveckling och antibiotikas tendens att förlänga tiden för bärarskap. Antibiotika ges därför endast vid tecken på komplicerad eller septisk infektion. Sådana fall bör föranleda kontakt med infektionsklinik. Begreppet "smittfrihet" är relativt och definieras oftast som tre på varandra följande odlingar utan fynd av Salmonella. Två månader efter diagnos är 80-90% av patienterna odlingsnegativa. Efter tre månader påvisas Salmonella endast hos 5%. Barn har ofta längre bärartid än vuxna. Symptomfria personer som har informerats om diagnosen och kunnat tillgodogöra sig hygieninformation utgör erfarenhetsmässigt obetydlig smittrisk.

Patienter med diarré ska som regel sjukskrivas. För symptomfria personer som fått hygieninformation krävs däremot sällan inskränkning i yrke eller skolgång, varför kontrollodling av smittskyddsskäl ej är nödvändig. För personer med riskyrke är det dock befogat att dokumentera "smittfrihet" enligt ovan. Om möjligt bör omplacering ske, i annat fall avstängning med uppstående av smittbärande. Se också smittskyddsbladet "Hygienråd vid tarmsmitta".

BORÅS
Smittskyddsenheten
Södra Älvsborgs Sjukhus
501 82 Borås
Tfn 033 – 616 29 01
Fax 033 – 616 29 07

GÖTEBORG
Smittskyddsenheten
Kaserntorget 11 B
411 18 Göteborg
Tfn 031 – 61 29 39
Fax 031 – 13 37 95

SKÖVDE
Smittskyddsenheten
Kärnsjukhuset
541 85 Skövde
Tfn 0500 – 43 24 30
Fax 0500 – 43 24 99

UDDEVALLA
Smittskyddsenheten
Uddevalla Sjukhus
451 80 Uddevalla
Tfn 0522 – 934 90
Fax 0522 – 934 46

E-post
smittskydd@vgregion.se
Hemsida
www.vgregion.se/smittskydd

För följande krävs tre negativa odlingar före återgång i ordinarie arbete:

- Personer som yrkesmässigt bereder eller hanterar oförpackade livsmedel
- Personer som yrkesmässigt vårdar spädbarn eller patienter med gravt nedsatt immunförsvar

Skolbarn kan gå i skolan, men ej delta i matlagning. Barn kan som regel återgå till barnomsorgen om de är stabilt symptomfria och man kan övervaka en god toalett/handhygien. Personer som arbetar med djur bör diskuteras med smittskyddsläkaren. När restriktioner i livsföringen ges följer naturligt att patienten lämnar kontrollprov för friskförklaring. Vid långvarigt smittbärarskap (>3 månader) kan antibiotikabehandling övervägas. Samråd gärna med infektions- eller barnläkare.

5. Smittspårning/åtgärder

Fråga om utlandsresa (datum, resmål, ressätt, hotell, arrangör) och eventuella sjukdomsfall i omgivningen. Har patienten ätit någon "misstänkt" maträtt (även om förorenad föda inte alltid smakar illa)? Kontakt med kräldjur som ormar och sköldpaddor? Andra djur? Tag uppgifter om arbete, arbetsplats, skola, daghem och närkontakter med eventuella riskyrken. Vid inhemsk smitta: var frikostig med provtagning av andra tänkbart smittade, det kan klarlägga smittvägar och därigenom hindra ytterligare fall. Vid utlandssmitta: tag främst prov från kontakter med symptom eller riskyrke. Ge alltid hygienråd (se smittskyddsbladet "Hygienråd vid tarmsmitta"). Tag gärna kontakt med smittskyddsläkare respektive kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.

6. Anmälan

Anmälan till smittskyddsläkaren, Smittskyddsinstitutet (SMI på därför avsedd blankett. Smittfrihet behöver ej anmälas till smittskyddsläkaren.

7. Kriterier för anmälan enligt smittskyddslagen

Laboratoreiverifierade fall. Fynd av Salmonella i något odlingsprov. Ange serotyp om denna är känd.

BORÅS
Smittskyddsenheten
Södra Älvsborgs Sjukhus
501 82 Borås
Tfn 033 – 616 29 01
Fax 033 – 616 29 07

GÖTEBORG
Smittskyddsenheten
Kaserntorget 11 B
411 18 Göteborg
Tfn 031 – 61 29 39
Fax 031 – 13 37 95

SKÖVDE
Smittskyddsenheten
Kärnsjukhuset
541 85 Skövde
Tfn 0500 – 43 24 30
Fax 0500 – 43 24 99

UDDEVALLA
Smittskyddsenheten
Uddevalla Sjukhus
451 80 Uddevalla
Tfn 0522 – 934 90
Fax 0522 – 934 46

E-post
smittskydd@vregion.se

Hemsida
www.vregion.se/smittskydd